

A kezdet,

I. fejezet

Szinte észrevétlen, puhán borult az este Betlehemre. A végtelen csöndet a tücskök ciripelésén kívül semmi sem törte meg. Az apró házakat elhagyva a mező szélén feküdt az-az istálló, ahol fedelet talált József és felesége, a várandós Mária. Az a két utazó, aki ma érkezett a római császár által elrendelt népszámlálásra.

Sokan, sokfelől jöttek össze, így ennek a kis falunak az egyetlen fogadójában, egy talpalatnyi hely sem maradt kihasználatlanul. Mivel teljesen megtelt, akkor sem tudott befogadni már senkit, ha ez a szülés előtt álló asszony és férje próbált szállást találni éjszakára.

Maga a fogadós különben is goromba, érzéketlen ember volt, akit egy vajúadás előtt álló asszony állapota nem vett le a lábáról. Így aztán, ez a láthatóan fáradt, és az út porától vastagon belepett köntösű pár sem kapott szállást. Hiába a kérés, hiába a könyörgés, vagy a hang felemelése.

Szóváltásukat meghallva, a fogadóban dolgozó szolgálólány szánta meg őket. Valószínűleg környékbeli lehetett, mert a kapun kilopódzva, az otthonlevők tájékozottságával magyarázta el a tanácstalanul toporgó párnak, hogy merre találják meg azt az istállót, amit a szíve szánalmából felkínált nekik. De ezt is csak úgy hirtelenjében, miután a fogadó gazdája hangos csattanással csapta be utánuk a kaput.

A falu házait elhagyva, a Hold sötétséget megtörő fényében, csak többszöri kérdezősködéssel találtak rá az egyszerű istállóra.

Amikor megérkeztek, József épp az útipoggyász lebontásával foglalatostkodott, amikor egy elfojtott feljajdulás jelezte, hogy megindult a szülés.

II. fejezet

József egy pokrócot terített az állatoknak odakészített szalmára, és óvatosan lefektette vajúadó feleségét. Mária nem jajgatott. Csak a rendszeresen visszatérő görcsöket jelző hangos zihálása, és az összeszorított fogak csikorgása hallatszott. A végtelen lassúsággal kúszó időt, a kényszerszállásként megtalált istálló sötétségét, csak erőtlenül törte meg a földre helyezett két méces imbolygó lángja.

Hatalmas sóhajjal tűnt el a férfi szívéről a gond felhője, amikor a fogadóbéli lány, aki ide igazította őket, váratlanul megjelent. Gyors, ügyes mozdulatokkal készített vizet és tiszta ruhát az asszony fájdalomtól megfeszült teste mellé. Feszült volt a lány is, hiszen tudta, megbünteti a gazdája, hogy csak úgy elszökött a munkája mellől, miközben a fogadó meg zsúfolásig van tele vendégekkel.

Furcsa módon magának sem tudott magyarázatot adni, mi volt az, ami belülről, valahonnan a szív tájékáról készítette arra, hogy gondolkodás nélkül irányítsa a

várandós nőt és láthatóan idősebb kísérőjét e szükségszállásra. Arra sem tudott magyarázatot adni mi indította arra, hogy sebtében, mindent otthagyva, utánuk siessen.

Rendkívül jónak bizonyult a megérzése, mert amikor megérkezett, a tehetetlenül toporgó férfi mellett az ismeretlen, de végtelenül kedves arcú fiatal asszonynál, már javában megindult a szülés.

Az idősebb férfit látva akaratlanul is eszébe jutott az a szóbeszéd, amit az utasoktól hallott a fogadóban. Azt beszéltek, hogy egy idős korából kifolyólag nemzőképtelen Templombeli papnak, és ugyancsak koros feleségének – csodaszámba menően -, nemrég fia született. Azt is beszéltek, hogy amíg a gyermek a családi hagyományoktól eltérő János nevet meg nem kapta, addig az apja néma lett. Nem tudott megszólalni. Azt is beszéltek, hogy csak később, amikor a család kérdésére az újszülöttnak a János nevet megjelölte, abban a pillanatban oldódott meg a nyelve.

És bár sokféle furcsaságot hallott már a fogadóban, de mindennek valahogy különleges íze volt, mivel azt beszéltek, hogy mindez itt történt, a Betlehemhez közel fekvő Jeruzsálemben.

III. fejezet

József közben félrehúzódva, a tehetetlenségre ítélt ember türelmetlenségével állt az istálló sarkában. Ide még a mécsesek fénye is csak erejüket veszítve ért el. Csak a jászol mögé kikötött barmok fújtatása, és az eléjük tett szénát eltüntető rágásuk zaja vegyült, Mária szülési fájdalmait kísérő hangos sóhajtásaiba.

Az járt a fejében, hogy semmi, de semmi sem úgy alakult, ahogy azt szeretne volna. Az események szinte önálló életre kelve sodorták magukkal őt. Mennyire nehezen, milyen nagyon nehezen szánta el magát arra, hogy Máriát, az éppen hogy tizenhét éves, de érett kort elért leányt, feleségül vegye.

József Názáretben élt, és mint ács megbecsült embernek számított a falu közösségében. Alapos és tisztos munkájából következőn, nem számított a nincstelenek közé.

Arról nem is beszélve, hogy egyedül lévén, nem kellett népes családot eltartania. Közösségbeli tekintélyét az is jelezte, ha bármi Írás-magyarázati probléma merült fel a zsinagógában, a rabbi után, többnyire őt keresték meg, hogy választ találjanak a problémáikra. Békés, jámbor természetű embernek ismerte a faluban mindenki. Olyannak, aki sohasem mulasztotta el az imádságait. Aki a Magasztost, szívéből szolgálva tartotta be a hagyomány és Törvény előírásait.

A házassággal kapcsolatos aggodalmait, a rabbi és a rokonság lelkes biztatásán kívül, Mária tekintetének szelíden biztató sugárzása is segített eloszlatni. De valamiféle belső lelki vezetettséget is érzett. Mintha a Magasságos akarata teljesülne általa. Igaz, merész gondolatoknak tartotta ezeket, ám eltitkolni sehogyan sem tudta. Ugyanúgy, ahogyan most sem tudta eltitkolni időnként felmerülő elbizonytalanodását, Mária áldott állapotba való jutását illetően.

Mindig elszorult a toroka, amikor felmerült benne annak a fájdalomnak az emléke, amit a Zakariás pap házából visszatért jövőbelije viselő állapotát látván érzett. Nem akart hinni a szemének, és nem akart hinni a szívének. Nem is szólt egy szót sem aznap senkihez. Szégyellte magát, hogy meglelt férfi létére nem volt annyi esze, hogy egy ilyen kedves, fiatal lányt akarjon elvenni, akiben bizony buzoghat a szerelem vágya.

Késő este került csak elő. Akkor, amikor már kiimádkozta magából, hogy mindennek ellenére Mária nem juthat a parázna nők sorsára. Nem fizethet egy meglelt férfi meg gondolatlanúságáért. Azt tervezte, hogy majd kora reggel gyorsan visszapakolva a most már megesett lány holmiját a számára, elküldi őt egy távolabbi faluban élő rokonához, amíg megszüli gyermekét.

Később majd meglátja, hogyan tovább. Azt még nem tudta, hogy mit fog mondani a rokonainak, a falu népének, és főleg mit fog majd mondani a rabbinak? Zaklatott szívvel, ruhástul feküdt le aznap, és húzta magára a takarót a hűvössé vált éjszakában.

IV. fejezet

Az istállóban csak Mária zihálása lett sűrűbb és a görcsei lettek szaporábbak. József látta, hogy Mária jó kezekben van. A szolgálólány gyakorlott mozdulatokkal, ügyesen forgolódott a vajúdnő mellett. Látszott rajta, hogy sok mindent megélt már a fogadóban. József tétovázott, hogy kimenjen vagy maradjon. Valójában irigyelte a szolgálólányt, aki Mária mellett térdelve, egy nedves ruhával törölgette annak izzadságtól fénylő arcát. Úgy érezte béklyóként köti meg a kezét és lábát a Törvény és hagyomány, amely megtiltja, hogy férfiember létére szülő nőt érinthessen. Aprólékos és időigényes szertartáson kellett részt vennie annak, akivel ez mégis megtörténik. S ha nem teszi, megkövezik.

József úgy döntött, bent marad. Feldúlt és Máriát féltő gondolataiba elmerülve, újból eszébe jutott az a korábbi furcsa éjszaka: - Nem tudta mennyit alhatott, amikor hirtelen fényesség ébresztette. Kezét a szeme elé kellett kapnia, mert a sötét háttérből előlépő ragyogás teljesen elvakította. Ehhez hasonlót még soha életében nem látott. Hangot hallott ebből a fényből. Megnyugtató, lágy, zengő hangot.

József az istálló sarkában állva újból hallotta abból a különös alakú fényből jövő mondatokat, amelyek mélyen a szívébe vésődtek: József, Dávid fia, ne félj attól, hogy menyasszonyodat, Máriát feleségül vedd, hiszen akit szíve alatt hordoz, Szent Szellemből van! Azt is mondta, hogy: fiat fog pedig szülni, akit Jézus néven hívj.

Amilyen hirtelen jelent meg, olyan hirtelen tűnt el e furcsán vakító, mégis szívet melengető fény. József még sokáig nézett káprázó szemével a sötétbe, míg a megszokott, fény nélküli csönd újra körülvette. Elaludni már nem tudott. Így azon töprengett, hogy amit látott, hallott, az álom volt, vagy valóság. Ha behunyta a szemét és visszaidézte a történeteket, azonnal betöltötte szemét a fény, és fülét a hang. Újból és

újból látta azt az ember formájú ragyogást, és hallotta azt a földöntúli zengő hangot, amit egyre inkább a bensőjéből, a szív tájékáról vélt hallani. Egyre inkább bizonyosságot nyert benne, hogy azt kell tennie, amit e fényből jövő hang kijelentett, ami a szíve vágyával valahogy teljesen megegyezett.

Mire az első gyenge fény, megtörve a csillagok egyre halványuló pislogását, felkúszott a szemhatár szélére, már szemernyi kétsége sem volt afelől, hogy mit is kell tennie. Boldognak érezte magát. Belülről áradt szét benne az-az örömteli tudat, hogy Mária mégsem volt hűtlen. Mégsem kellett csalódnia benne! Lám, este még szorongástól elnehezült, szomorú szívvel feküdt le, s íme, most szabad szárnyalással repültek szeretettől átfűtött gondolatai.

Az éjjeli fény felszólításának szavaira, azok jelentőségére még nem tudott gondolni. Csak az járt a fejében, hogy hála a Magasságosnak nem kell sem Máriát megszegyenyítenie, és neki sem kell megszegyenyülnie. Hálaadó zsoltárok diadalmas sorai viharzottak a lelkében.

Azon a reggel, a sötétséggel való birkózástól vörösen, már elhagyta a horizontot a Nap, amikor Mária felébredt. Csodálkozva nézett a férfi boldogságtól és megkönnyebbüléstől ragyogó arcára, mert a szavak, amelyek elhagyták ajkát, békét, biztonságot, az éjszaka csodáját és a Fönséges végtelen kegyelmét sugározták. A keskenyre vágott szűk ablak keretén lassan bekúszó fény sugarai két térdeplő, az imádkozásban mélyen elmerülő embert világított meg. Egy férfit és egy nőt

V. fejezet

Mária hangos jajkiáltására hirtelen riadt fel merengéséből József. A földön térdepelt, és kezeit imára kulcsolva szorította mellkasához. Szeméből sűrűn hullottak a könnyek, végig az arcán le a fehér szálaktól őszülő szakállára, onnan tovább a kezeire.

Nem emlékezett, mikor ereszkedett térdre, mikor fonta ujjait imára, de ennél alkalmasabb testhelyzetet kitalálni sem tudott volna ahhoz, ami a lelkében kavargó áhítatot és magasztos érzéseket ki tudta volna fejezni. Könnyei fátyolán keresztül látta, ahogy a lány a sötétből a mécsesek fénykörébe húzza az állatok jászlát. Friss szalmával béleli ki, majd az útipoggyászból határozott mozdulattal kiemelve, ráteríti az erre a célra magukkal hozott ruhát, a szalmára.

A férfi tekintete a rozoga, deszkahiányos ajtóval felszerelt bejáratra tévedt. Ellenállhatatlan erővel vonzotta szemét a csillagokból áradó furcsa ragyogás. A csillagokat körülölelő sötétség is inkább bársony kéknek tetszett, mely finoman érintve, békésen ölelte körül a mélyen alvó tájat.

Pedig nem így tervezte ezt az utat. Végül is semmi, de semmi sem úgy alakult, ahogy elképzelte. Ha a római császár, kényszerítő parancsa nincs, bizony esze ágában sem lett volna Betlehembe, a szülőfalujába jönni, viselős asszonyát egy ilyen út fáradsalmainak, veszedelmeinek kitenni. Elég sok rémtörténetet hallott már az utakon leselkedő rablókról. Ha kezükbe került a magányos utazó, örülhetett, ha az útipoggyásza elvesztésével és egy kiadós veréssel megúsza. Bár nekik sikerült egy

népesebb csoporthoz csatlakozniuk, mégsem érezhették magukat teljes biztonságban. Még akkor sem, ha római rendfenntartó katonákkal találkoztak, hiszen volt, amikor ők fosztották ki az utasokat, ráfogván tetteiket a rablókra.

József galamblelkű férfi hírében állt, aki minden dac és ellenkezés nélkül tartotta be Mózes törvényeit és a vének hagyományait. A zsinagógában rendszeresen hallgatta a rabbit, és alkalomadtán maga is magyarázta az Írásokat. Arra mégsem volt képes gondolni, hogy az előttük álló út során nekik semmi, de semmi bajuk nem történhet. Tudta jól, minden gond és baj, a balsors minden csapása, a bűnei, a Törvényt be nem tartása miatt sújt le rá.

Amikor először meglátta az Erzsébet rokonától visszatérő jövendőbelijét viselősen, azonnal a saját bűne, a saját szégyene jutott az eszébe. Azonnal elkezdett kutakodni magában, hogy milyen szörnyű bűnt követett el, amiért ily gyalázattal bünteti őt a Magasságos! Mit követhetett el?

Csak a szokatlan helyzetre való tekintettel halasztotta el másnapra a keserű önvizsgálatát, amit az éjszakai történések úgy fújtak el, mint erős szél a mécses lángját.

Ahogy arra gondolt, milyen kiszámíthatatlan a végzet, a mosoly, kételkedő fintorrá torzult a szája sarkán. Lám, otthon Názáretben mindig volt mit aprítania a tejbe. Az viszont sehogy sem akart a fejébe férni, hogyan kerülhettek ebbe a nyomorúságos helyzetbe. Nem mintha mindez idegen lett volna tőle, hiszen otthon volt ebben a világban, ám arra mégsem számított, hogy fiatal feleségének még annyit sem tud biztosítani, hogy kényelmesebb körülmények között szülje meg a fiút. A fiamat?

Ahogy most, akkor sem tudta felfogni a fényből jövő szavak jelentését. Nem volt képes megérteni azt, ami magyarázattal szolgálhatott volna.

Mit jelent az, hogy Szent Szellemtől van? Hogyan eshet egy nő a Szent Szellemtől teherbe? –forgott a kérdés újból és újból a fejében.

Érezte, tudta, hogy ennek a kérdésnek a megválaszolása túl van az ő értelme határain. Túl van a legtudósabb rabbi, vagy főpap tudásán. Ez valahogy az Örökkévaló dolga. Ugyanúgy, ahogy az angyal a születendő gyermek nevét előre megmondta.

József fia Jézus -, ízlelgette szájában a nevet. Az elmúlt néhány hét leforgása alatt sokszor gondolt erre a névre, de most a gyermek születésével, mindez különleges fontosságot kapott. Nem mintha különleges névről lenne szó, hiszen minden utcában legalább három Jézus lakott, hanem a hagyomány megszegése miatt. Józsefnek se az apját, se a nagyapját, sőt még a dédapját sem hívták így. A testvérei és unokatestvérei között sem akadt egyetlenegy, akit Jézusnak neveznének.

Mégis, az angyal - hiszen nem lehetett más az a ragyogásból jövő hang -, ezt a nevet jelölte meg a gyermeknek. Bizonyára oka volt rá! József nem a beletörődés lelkevel, hanem a Mindenható akaratába belesimuló elfogadással döntött amellet, hogy a születendő fiú neve Jézus legyen. No meg a felesége szelíd szava, kedves, rábeszélő hangja is megerősítette őt ebben a döntésében.

Igen, így akarja az Úr! –gondolta.

Azt nem tudta, és tudni sem akarta, hogy mi módon, hogyan keveredett bele az Úr dolgaiba. Mit akar vele, és miért épp vele? Ám ahogy egész eddigi életében az Úr akaratát fürkészve tette a dolgait, most, amikor mindenre olyan egyértelműen lett felszólítva, ugyan mért ellenkezne?

Eszébe jutott, amikor mintegy három-négy héttel ezelőtt arra a döntésre jutott, ha a gyermek megszületik, akkor a hagyományoknak megfelelően az apja után Jákobnak fogja hívni. Végig se gondolta mindezt, amikor hirtelen olyan rosszullét vett erőt rajta - pedig nem volt beteges ember-, hogy azt hitte, itt a vég. Csak lassan engedett szívében a görcsös szorítás, miközben levegő után kapkodott, de már pontosan tudta, érezte, hogy rosszul döntött!

VI. fejezet

Jótköny félhomály borította be az istálló sarkát, ahol József állt. Lassan leporolta térdénél a köpenyét, miközben szeme a gyöngyöző homlokú, és a szülés görcseivel összeszorított ajakkal birkózó Mária szemét kereste.

Milyen bátor, milyen erős. Názárettől Betlehemig egyetlen zokszó, szemrehányás nélkül tette meg az utat a rázkódó szamár hátán - gondolta.

Sok nőt ismert a családjában. De ennyi belső erővel és kitartással megáldottal, bizony még nem találkozott. Törekény alkata ellenére, szokatlanul erős lélek lakozott benne. Békés, kedves arca sohasem árulkodott elégedetlenségről. Megnyugtató szavai, az együtt töltött rövid idő ellenére, sokszor törülték le férje homlokáról az aggodalom felhőit.

József érdem nélküli ajándéknak élte meg Máriát. Ráadásul elsőszülöttként, fiúval ajándékozta meg őt. Ahogy az angyal megjövendölte!

Én meg mekkora szerencsétlenség vagyok. Lám a gyermek világra jöttéhez, milyen körülményeket tudok nyújtani neki! –folytatta a gondolataiban.

Most persze még a gyertyakészítőt sem volt ideje megtalálni, hogy legalább nagyobb világosságuk legyen. Csak az útipoggyász aljából kikotort két maradék méceses lángja világított az istállóban.

Nem, nem így akartam! –mondogatta magában.

Legalább a fogadóban lett volna hely! Kezdődő belső elégedetlenségét a szülés fojtott sikolya kergette el. Ijedten kapta tekintetét asszonyára. A lány eközben Máriát biztatta, hogy – még egy kicsit és akkor nemsokára vége.

Nem látta jól mi történik, de József szíve egyre hevesebben vert, míg végre, a fekvőhely felől, egy piciny apró élet sírása el nem űzte a tehetetlensége miatt érzett feszültséget. Az istálló sötétjében még a kikötött állatok is mozgolódni kezdtek, ahogy a leány sietősen, ügyes mozdulatokkal mosta tisztára, a már hangosan síró újszülöttet. Óvatos mozdulatokkal bugyolálta be az odakészített patyolatfehér ruhába, és ahogy lassan elcsendesedett, betette az anyja felé fordított jászolba.

A friss szalma illata különös módon vegyült az újszülött bőréből áradó, semmihez sem hasonlítható gyengéd illattal.

A lány még megitta a láthatóan elcsigázott Máriát, kicsit lemosta az arcát, betakarta, és már szaladt is vissza a fogadóba, ahol bizony már várta a rengeteg tennivalója.

József odatért a kimerülten fekvő Mária mellé. Szinte fájt, hogy nem veheti a kimerültségtől megviselt testét az ölébe. Nem simogathatja az arcát, nem foghatja a kezét, mert megszegné a Törvényt.

De hát nem látja senki! - suhant át a gondolat rajta.

Ember valóban nem, de az ÚR, a Magasságos mindent lát! Visszahúzta a már-már homlokát érintő kezét, és gyengéd szavakkal próbálta nyugtatni.

Később felállt, odamenve a jászolhoz kiemelte a ruhába bugyolált elcsendesedett gyermeket. Megrendülten állt!

Szeme előtt különös fények táncoltak. Meghatározhatatlan, lágy, telített színűk, meleg, barátságos hangulatot árasztott. Valahonnan messziről, magasztos zene hangjai keltettek hullámokat a lelkében.

Eltűnt körülötte minden. Az ég és a föld, a fény és a sötét, a hang és a csend, egy pontba olvadt benne.

József csak állt a gyermekkel a karján. Megint hallotta azt a felejthetetlenül emlékezetes éjszakai ragyogásból jövő hangot. Ércesen zengve, egész bensőjét betöltve csak annyit mondott: **ELKEZDŐDÖTT!**